

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО (ЗА ВИДАМИ)»

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни
Історія виконавського мистецтва
на тему: "Розвиток техніки гри на барабанах. Техніка Сенфорда Меллера"

Студента 2 курсу БІВ групи
Спеціальності В5 «Музичне мистецтво»
Пуздрановського Євгенія
Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
Косенко Павло Борисович

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ НА БАРАБАНАХ.....	5
1.1. Історія виникнення та розвитку барабанів.....	5
1.2. Військові корені барабанної техніки: від маршів до оркестрів	7
1.3. Джазовий феномен та народження сучасної техніки (початок XX ст.)	8
1.4. Педагогічна спадщина американської школи: пошук ефективної техніки напередодні методу Меллера.....	9
РОЗДІЛ 2. МЕТОД СЕНФОРДА МЕЛЛЕРА: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, СПАДЩИНА.....	12
2.1. Сенфорд Меллер: життя, філософія, педагогіка	12
2.2. Сутність методу Moeller: механіка, принципи, переваги	12
2.3. Практичне застосування: від рудиментів до груву	15
2.4. Спадщина Меллера: вплив на сучасну педагогіку та критика	16
ВИСНОВКИ.....	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасне барабанне виконавство перебуває на етапі інтенсивного розвитку, коли технічні можливості музиканта стають ключовим фактором професійної конкурентоспроможності. На тлі глобалізації музичних стилів та зростання вимог до виконавця особливу цінність набувають методики, які поєднують ефективність, економію фізичних зусиль і музичну виразність. Серед них - техніка Сенфорда Меллера, яка, незважаючи на свою столітню історію, залишається однією з найвпливовіших у світовій барабанній педагогіці. Проте в українському музичному середовищі її системний аналіз залишається недостатньо вивченим, що й обумовлює актуальність даного дослідження.

Об'єкт дослідження – процес розвитку техніки гри на барабанах у ХХ столітті.

Предмет дослідження – методика Сенфорда Меллера як система фізичних принципів і педагогічних підходів до формування ефективної барабанної техніки.

Мета дослідження – виявити історичні передумови формування сучасної техніки гри на барабанах та проаналізувати теоретичні й практичні аспекти методу Сенфорда Меллера.

Завдання дослідження:

1. Дослідити етапи історичного розвитку барабанної техніки від військових маршів до сучасних стилів.
2. Проаналізувати біографію, педагогічну діяльність та філософію Сенфорда Меллера.
3. Розкрити основні принципи методу Меллера: механіку руху, роль гравітації, розслаблення та економії зусиль.
4. Оцінити практичне застосування методу в сучасному виконавстві та його вплив на розвиток барабанної педагогіки.

Методи дослідження. Для досягнення мети використано такі методи:

- теоретичні: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення;
- історичні: хронологічний та порівняльно-історичний методи для відтворення еволюції техніки;
- емпіричні: аналіз нотних видань (зокрема, «The Moeller Book»), відеоматеріалів, педагогічних рекомендацій сучасних барабанщиків.

Теоретичне та практичне значення. Теоретичне значення полягає в систематизації знань про метод Меллера в контексті історії барабанної техніки та визначенні його місця серед інших педагогічних систем. Практичне значення - у можливості використання отриманих висновків у навчальному процесі: розробка рекомендацій для студентів-барабанщиків щодо вивчення техніки, а також для педагогів — щодо інтеграції методу Меллера в освітні програми.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ НА БАРАБАНАХ

1.1. Історія виникнення та розвитку барабанів

Барабани належать до найдавніших музичних інструментів в історії людства. Археологічні та етнографічні дослідження свідчать, що ударні інструменти з'явилися ще на ранніх етапах розвитку цивілізації й використовувалися задовго до формування писемної культури. Первісні барабани виготовлялися з підручних матеріалів — порожнистих стовбурів дерев, глини або кісток тварин, на які натягували шкіру. Їхнє призначення виходило далеко за межі музики: барабани виконували ритуальні, магічні, сигнальні та комунікативні функції. У багатьох стародавніх культурах — Месопотамії, Єгипті, Китаї, Індії та Африці — барабани мали сакральне значення. Вони використовувалися в обрядах, пов'язаних із поклонінням богам, закликком дощу, війсьними походами та ініціаційними церемоніями. Звук барабана асоціювався з ритмом життя, серцебиттям і природними циклами, що надавало інструменту особливої символічної сили.

У процесі розвитку суспільств барабани поступово почали виконувати і практичні функції. У Стародавньому Римі та Китаї їх застосовували для подачі військових сигналів, координації рухів військ і підтримання бойового духу. Саме в цей період формується традиція використання барабанів у військовій сфері, яка згодом суттєво вплинула на розвиток техніки гри.

У середньовічній Європі барабани поширюються разом із фіфами та трубами як складова військових ансамблів. Вони виконували чітко визначену ритмічну функцію, що вимагало стабільності темпу, гучності та витривалості виконавця. З розвитком армій у XVII–XVIII століттях з'являються перші систематизовані підходи до гри на барабанах, а також починає формуватися

рудиментарна база — набір стандартних ритмічних формул, які лягли в основу подальшої педагогіки. Паралельно з військовою традицією розвивалося й цивільне використання барабанів. У народній музиці різних країн вони відігравали ключову роль у танцювальних і обрядових жанрах. Африканські та латиноамериканські барабанні традиції, зокрема, вирізнялися складною поліметрією, імпровізаційністю та тісним зв'язком із рухом і танцем. Саме ці традиції згодом суттєво вплинули на формування сучасної ритміки.

У XIX столітті барабани поступово входять до складу симфонічного оркестру. Тут від виконавця починають вимагати не лише сили та чіткості, а й динамічної гнучкості, контролю звуку та здатності взаємодіяти з іншими інструментами. Барабан перестає бути виключно сигнальним засобом і стає повноцінним музичним інструментом.

Початок XX століття став новим етапом у розвитку барабанів. Поява джазу та згодом рок-музики призвела до формування ударної установки, яка об'єднала кілька барабанів і тарілок в єдиний інструмент. Це кардинально змінило роль барабанщика — він перетворився на повноцінного учасника ансамблю, відповідального не лише за ритм, а й за музичну форму, динаміку та характер виконання.

Таким чином, історія барабанів — це шлях від простих ритуальних інструментів до складної багатофункціональної системи, яка поєднує традицію, технічний розвиток і художню виразність. Саме цей багатовіковий процес створив передумови для виникнення сучасних технік гри на барабанах та педагогічних систем, зокрема методу Сенфорда Меллера, що розглядається в наступних розділах роботи.

1.2. Військові корені барабанної техніки: від маршів до оркестрів

Розвиток техніки гри на барабанах у європейській музичній традиції має чітко виражене військове походження. Починаючи з XVII–XVIII століть, барабан стає невід’ємним елементом армійських підрозділів, де він виконував насамперед комунікативну та організаційну функції. За допомогою ритмічних сигналів передавалися накази, координувалися пересування військ, задавався темп маршу та підтримувався психологічний стан солдатів. У таких умовах ключовими вимогами до барабанщика були витривалість, стабільність темпу та максимальна чіткість виконання [4, 20].

Саме військове середовище сформувало перші систематизовані принципи барабанної техніки. Гра будувалася на повторюваних ритмічних формулах, які згодом отримали назву рудиментів. Їхня основна функція полягала не у художній виразності, а в стандартизації сигналів, зрозумілих для всіх військових підрозділів. Це сприяло уніфікації виконавських прийомів і заклало фундамент подальшої барабанної педагогіки [1, 121].

Важливим етапом у формуванні системного підходу стала поява перших письмових трактатів. Однією з найвпливовіших праць є «A New, Useful and Complete System of Drum Beating» Чарльза Стюарта Ешворта (1812), у якій уперше було зібрано та впорядковано основні рудименти гри. Запропонована автором система ґрунтувалася на дисципліні, повторюваності та точності, що повністю відповідало потребам військової служби [4, 36].

У XIX столітті в Європі формуються національні школи барабанного виконавства. Французька школа, представлена працями Жана Жоржа Кастера, робила акцент на легкості рухів, симетрії та чистоті звучання. Натомість прусська (німецька) традиція зосереджувалася на силі удару, використанні ваги передпліччя та жорсткому контролі руху, що забезпечувало максимальну гучність — важливу для відкритих військових просторів [1, 124].

Із другої половини XIX століття роль барабана починає змінюватися у зв'язку з його входженням до складу цивільних духових і симфонічних оркестрів. У новому контексті від барабанщика вимагалася не лише гучність, а й динамічна гнучкість, здатність працювати з нюансами та інтегруватися в ансамблеве звучання. Це поступово трансформує уявлення про техніку гри — від суто функціональної до музично орієнтованої [2, 42].

Таким чином, військова традиція заклала базові елементи барабанної техніки — дисципліну, рудиментарну систему та стандартизацію рухів. Водночас її обмеженість у питаннях музичної виразності зумовила необхідність подальшого розвитку техніки, що стало можливим лише з появою нових музичних жанрів на початку XX століття.

1.3. Джазовий феномен та народження сучасної техніки (початок XX ст.)

Початок XX століття ознаменувався кардинальними змінами в розвитку барабанного виконавства, безпосередньо пов'язаними з виникненням джазу. Цей стиль, що сформувався в афроамериканських спільнотах США, висунув нові вимоги до ролі барабанщика в ансамблі. На відміну від військової та оркестрової традиції, джаз передбачав активну взаємодію, імпровізацію та гнучке реагування на музичний процес [6, 238].

Визначальним фактором стало формування ударної установки (drum set), яка об'єднала маршовий барабан, томи, тарілки та бас-барабан з педаллю в єдиний інструмент. Це дозволило одному виконавцеві виконувати функції цілої ритмічної секції, але водночас вимагало розвитку незалежності рук і ніг, а також нових технічних рішень [8, 32].

У джазовому виконавстві барабан перестає бути суто акомпануючим інструментом і набуває самостійного художнього значення. Імпровізаційна природа стилю вимагала від виконавця не лише стабільного темпу, а й здатності

формувати грув, працювати з динамікою та акцентами. Це сприяло поступовому відходу від жорстких маршових рухів до більш еластичної та економної техніки [6, 242].

Перші відомі джазові барабанщики, такі як Baby Dodds і Zutty Singleton, заклали основи нової манери гри, а Gene Krupa підніс барабанне соло до рівня концертного мистецтва. Його виступи сприяли підвищенню статусу барабанщика та стимулювали розвиток технічної віртуозності [6, 242].

Паралельно відбувається формування джазової педагогіки. Значну роль у цьому процесі відіграла праця Джорджа Лоуренса Стоуна «Stick Control for the Snare Drummer» (1935), у якій було систематизовано рудиментарні комбінації та принципи розвитку координації. Водночас метод Стоуна ґрунтувався переважно на механічному повторенні, не враховуючи біомеханічних і фізіологічних аспектів руху [9, 22].

Наслідком такого підходу стало поширення професійних травм серед барабанщиків — зокрема, перенапруження м'язів і захворювань суглобів. Це виявило обмеженість існуючих методик і створило нагальну потребу в новій техніці, яка поєднувала б швидкість, музичну виразність і фізичну безпеку [7, 16].

Отже, джазовий феномен став не лише художнім проривом, а й каталізатором технічних змін у барабанному виконавстві. Саме в цьому контексті формується запит на універсальну й ефективну методику гри, що безпосередньо підготувала ґрунт для появи методу Сенфорда Меллера.

1.4. Педагогічна спадщина американської школи: пошук ефективної техніки напередодні методу Меллера

У 1920–1940-х роках у Сполучених Штатах Америки формується самостійна барабанна педагогіка, яка поступово відокремлюється від європейських

військових традицій. Цей процес був безпосередньо пов'язаний із розвитком джазу, естрадної музики та розширенням ролі барабанщика в ансамблі. Зростання технічних і музичних вимог виявило обмеженість наявних методик і стимулювало активний пошук більш ефективних виконавських підходів [1, 128].

Однією з ключових фігур цього періоду став Джордж Лоуренс Стоун. Його праця «*Stick Control for the Snare Drummer*» (1935) на десятиліття визначила напрям розвитку барабанної освіти. Стоун систематизував рудиментарні комбінації та запропонував універсальну модель розвитку координації, рівномірності та метрономічної точності. Водночас його методика ґрунтувалася переважно на принципі багаторазового механічного повторення, майже не враховуючи фізіологію руху та біомеханіку руки [9, 25].

Такий підхід мав як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, він забезпечував високий рівень контролю та точності, з іншого — призводив до надмірного м'язового напруження. Барабанщики часто намагалися досягти швидкості за рахунок сили, що зумовлювало розвиток професійних захворювань, зокрема тендиніту та синдрому зап'ястного каналу [7, 23]. Це свідчило про відсутність цілісної системи, здатної поєднати технічну ефективність і безпеку для виконавця.

Паралельно розвивалася інша педагогічна течія, відома як **finger control** (пальцевий контроль). Вона зосереджувалася на керуванні паличкою за допомогою пальців і забезпечувала високу точність у тихих динаміках та середніх темпах. Проте цей підхід виявився обмеженим у гучних і швидких пасажах, де була необхідна участь більших м'язових груп і використання ваги руки [10, 24].

Ще одним важливим джерелом впливу залишалася маршова техніка, перенесена з військових оркестрів у цивільне виконавство. Вона передбачала жорстку фіксацію зап'ястя та активну роботу передпліччя, що забезпечувало потужний і чіткий звук. Однак така техніка була енергозатратною та малопридатною для імпровізаційної природи джазу, де вимагалася еластичність і

швидка адаптація до музичного контексту [10, 27].

Таким чином, до середини XX століття барабанна педагогіка США перебувала у стані методологічної фрагментарності. Існуючі підходи — механічний (Стоун), пальцевий (finger control) і маршовий — вирішували окремі технічні завдання, але не пропонували універсальної системи, здатної ефективно працювати в усіх темпових і динамічних діапазонах. Особливо гострою залишалася проблема поєднання швидкості, потужності та фізіологічної безпеки [1, 130].

Важливо підкреслити, що на цьому етапі більшість педагогів спиралися на інтуїцію та власний виконавський досвід, не маючи чіткої науково обґрунтованої бази. Біомеханічні аспекти руху руки, а також роль гравітації та інерції практично не аналізувалися в навчальних посібниках. Саме ця прогалина в теорії та практиці створила умови для появи новаторської методики, яка змогла б систематизувати природні рухи та надати їм педагогічної форми.

Отже, американська барабанна школа першої половини XX століття підготувала ґрунт для появи методу Сенфорда Меллера. Запит на техніку, що поєднувала б ефективність, універсальність і фізичну економію, став логічним результатом розвитку виконавських практик і педагогічних пошуків цього періоду. Саме відповіддю на ці виклики і стала система Меллера, розглянута в наступному розділі роботи.

РОЗДІЛ 2. МЕТОД СЕНФОРДА МЕЛЛЕРА: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА, СПАДЩИНА

2.1. Сенфорд Меллер: життя, філософія, педагогіка

Фігура Сенфорда Меллера (1878–1962) займає особливе місце в історії барабанної педагогіки не лише через розроблену ним техніку, а й через глибоку філософську базу, на якій вона ґрунтується. На відміну від багатьох своїх сучасників, які підходили до навчання як до суто технічного процесу, Меллер сприймав барабанну гру як синтез фізики, біомеханіки та музичного мислення. Його педагогічна діяльність, яка тривала понад півстоліття, стала справжнім мостом між традиційною маршовою технікою та сучасними вимогами джазового й естрадного виконавства [8, 12].

Народившись у родині музикантів, Меллер з дитинства був занурений у світ військової музики. Він спостерігав за роботою професійних маршових барабанщиків, яких вражає не стільки гучність, скільки надзвичайна ефективність їх рухів. Саме ці спостереження лягли в основу його подальших роздумів: як досягти максимальної продуктивності при мінімальних фізичних витратах? Це питання супроводжувало його протягом усього життя і стало ключовим у формуванні його педагогічної концепції [1, 131].

З 1920-х років Меллер працював у Eastman School of Music у Рочестері (США) – одному з провідних музичних закладів світу. Там він не лише навчав студентів, а й систематично аналізував, узагальнював і передавав техніку, яку раніше використовували лише вузькі кола військових барабанщиків. Важливо підкреслити, що Меллер не винайшов нову техніку – він узагальнив існуючі практики, надавши їм наукове обґрунтування та чітку педагогічну структуру [8, 21].

Його філософія навчання базувалася на принципі «Less is More» - менше напруження, більше результату. Він вважав, що справжній майстер - це не той, хто використовує максимальну силу, а той, хто розуміє природу руху і вміє використовувати фізичні закони на свою користь. Це був радикальний підхід для свого часу, коли панувала думка, що техніка досягається лише через «м'язову пам'ять» і безліч повторень [7, 24].

Особливу увагу Меллер приділяв розслабленню. На його думку, напружені м'язи - це гальма, які заважають природньому рухові. Тому перше, чому він навчав своїх учнів, - це вміння відчувати напруження та знімати його. Цей підхід не лише підвищував технічну ефективність, а й запобігав професійним захворюванням, що було рідкістю серед педагогів того часу [7, 24].

Таким чином, педагогіка Меллера полягала не лише в передачі техніки, а й у формуванні нового мислення у барабанщиків: мислення, орієнтованого на ефективність, природність і музичну виразність, а не на силу чи швидкість як саму по собі.

2.2. Сутність методу Moeller: механіка, принципи, переваги

Метод Сенфорда Меллера, відомий також як Moeller Method, базується на використанні природних рухів, які виникають завдяки гравітації, інерції та еластичності суглобів. На відміну від традиційних підходів, де основну роботу виконують м'язи зап'ястя або пальців, метод Меллера передбачає ієрархічну систему рухів, у якій кожен сегмент руки - від плеча до пальців - має свою роль, залежно від темпу, динаміки та стилю гри [8, 22].

Центральним елементом цієї системи є так званий «вибивний рух» (whip motion або Moeller stroke). Він складається з трьох фаз:

Підготовка - паличка піднімається завдяки руху передпліччя або плеча;

Удар - паличка торкається поверхні барабана;

Підйом - завдяки еластичності зап'ястя паличка природно «відскакує» вгору, не вимагаючи додаткового зусилля.

Цей механізм схожий на рух батога - звідси й назва «хлисткий». Саме використання інерції дозволяє досягти високої швидкості без напруження. Як зазначав сам Меллер: «Ви не б'єте барабан - ви даєте йому звучати» [8, 13]. Ця фраза точно передає суть його підходу: барабанщик не змучує інструмент, а керує процесом, дозволяючи фізичним законам працювати на себе.

Особливу роль у методі відіграє розслаблене зап'ястя. Воно виступає як амортизатор і ускладнений механізм, який перетворює рух передпліччя на швидкий, чіткий удар. Меллер порівнював зап'ястя з пружиною: воно має бути гнучким, але контролюваним. Навіть у найгучніших пасажах м'язи передпліччя повинні залишатися відносно розслабленими, щоб уникнути перенапруження [7, 29].

Ще однією ключовою перевагою методу є його універсальність. На відміну від, методу *finger control*, який ефективний лише в тихих динаміках, або *wrist control*, обмеженого середнім темпом, метод Меллера працює у всіх діапазонах: від надзвичайно тих до гучних, від повільних ритмів до екстремально швидких. Це робить його ідеальним для сучасного барабанщика, який має працювати в різних стилях - від класики та джазу, до важкої музики [1, 134].

Крім того, метод Меллера не вимагає спеціального обладнання або певного виду хвата. Він може застосовуватися як при традиційному хваті (*traditional grip*), так і при паралельному (*matched grip*), що робить його особливо цінним у сучасній педагогіці, де домінує саме останній [1, 136].

Таким чином, суть методу Меллера - це не набір вправ, а філософія руху, яка передбачає максимальне використання природних механізмів тіла з мінімізацією м'язового напруження.

2.3. Практичне застосування: від рудиментів до груву

Теоретичні принципи методу Сенфорда Меллера набувають повної цінності лише у процесі практичного застосування. Сам Меллер наголошував, що техніка не може існувати ізольовано від музичного контексту, а кожен рух руки повинен бути безпосередньо пов'язаний із звучанням. У своїй праці «The Moeller Book» (1950) він пропонує систему вправ, спрямовану не на механічне повторення рудиментів, а на усвідомлене опанування руху, заснованого на природній біомеханіці руки [8, 10].

Базові рудименти — single strokes, double strokes, flams, drags — у методі Меллера виконуються з урахуванням трьох фаз вибивного руху: підготовки, удару та природного підйому. Такий підхід дозволяє перетворити рудименти з технічних вправ на універсальний інструмент музичної виразності. Особливо це помітно у виконанні акцентів: замість додаткового м'язового зусилля використовується інерція руху, що забезпечує чіткий і водночас вільний звук [8, 28].

Окреме місце в практичному застосуванні методу займає **double stroke roll**. У традиційних підходах цей рудимент часто виконується за рахунок активної роботи зап'ястя або пальців, що призводить до швидкого втомлення. У системі Меллера перший удар ініціюється рухом передпліччя, тоді як другий є результатом природного відскоку палички. Це дозволяє досягати високої швидкості та рівномірності без перевантаження м'язів, що особливо важливо у тривалих виконавських ситуаціях [6, 124].

У джазовому контексті метод Меллера відіграє ключову роль у формуванні **груву** — еластичного, «дихаючого» ритмічного відчуття. Під час гри на ride cymbal барабанщик використовує легкий вибивний рух, який забезпечує стабільний таймінг і природну динаміку. Саме завдяки цьому джазова ритміка звучить живо й ненапружено. Такі легендарні виконавці, як Papa Jo Jones та Philly Joe Jones, застосовували принципи Меллера для досягнення максимальної

музичності при мінімальних фізичних витратах.

У рок- та ф'южн-музиці метод Меллера знаходить застосування у виконанні швидких філлів, акцентованих ритмічних фігур і тривалих пасажів у високих темпах. Завдяки використанню інерції та ваги руки барабанщик може зберігати стабільність і контроль навіть у гучних динаміках. Сучасні виконавці, зокрема Dave Weckl, Jojo Mayer та Thomas Lang, неодноразово підкреслювали, що принципи Меллера лежать в основі їхньої технічної витривалості та точності [6, 126].

Важливо зазначити, що метод Меллера не обмежується лише грою на малому барабані. Його принципи ефективно застосовуються у роботі з томами та тарілками, що робить метод універсальним для гри на повній ударній установці. Крім того, він дозволяє легко переходити між різними динамічними рівнями — від піанісимо до фортисимо — без кардинальної зміни техніки руху.

У академічному виконавстві метод також довів свою ефективність. Сучасні солісти та ансамблеві музиканти використовують елементи Меллерової техніки для досягнення чистоти звуку, контролю динаміки та збереження фізичної витривалості під час складних партій. Це особливо важливо у творах, де поєднуються швидкі пасажі та тривалі тихі епізоди.

Таким чином, практичне застосування методу Сенфорда Меллера охоплює всі рівні барабанного виконавства — від базових рудиментів до складних музичних структур і стилів. Його універсальність полягає в тому, що техніка не нав'язує жорстких рамок, а адаптується до музичних завдань, дозволяючи барабанщику зосередитися не на фізичному зусиллі, а на художньому результаті.

2.4. Спадщина Меллера: вплив на сучасну педагогіку та критика

Після смерті Сенфорда Меллера в 1962 році його метод не зник, а навпаки — набув другого життя завдяки його учневі Джиму Чепіну, який у своїй книзі

«Advanced Techniques for the Modern Drummer» (1948) не лише популяризував техніку Меллера, а й адаптував її для сучасного джазу [5, 23]. Чепін став справжнім «посланцем» Меллерової ідеї, проводячи майстер-класи по всьому світу і демонструючи, як метод працює на практиці.

У другій половині XX століття метод Меллера став частиною основної освіти багатьох музичних шкіл США, Канади, Європи. Він був включений у підручники, такі як «The New Breed» (Гаррі Честер), «Future Sounds» (Девід Гарібальді), де його принципи поєднувалися з іншими техніками [1, 138].

У XXI столітті метод Меллера переживає новий ренесанс завдяки інтернету. Відеоуроки на YouTube, онлайн-курси, вебінари - усе це робить метод доступним для кожного студента, незалежно від обставин. Такі педагоги, як Дом Фамуларо, Пітер Ерскін, Стів Сміт, неодноразово підкреслювали, що метод Меллера - це основа основ сучасної техніки [6, 160].

Проте метод не позбавлений і критики. Деякі педагоги стверджують, що він занадто складний для початківців, оскільки вимагає високого рівня тілесної усвідомленості. Інші зазначають, що при неправильному виконанні (наприклад, через надмірне використання передпліччя) він може призвести до нових форм напруження [7, 25]. Однак більшість експертів погоджуються: проблема не в самому методі, а в його неправильному викладанні.

Ще одне питання - універсальність. Чи дійсно метод підходить для всіх стилів? Деякі фанк та поп барабанщики вважають, що для їх задач достатньо простішої техніки. Проте навіть вони, не усвідомлюючи цього, часто використовують елементи хлистокого, вибивного руху, особливо під час швидкої гри [6, 165].

Незважаючи на критику, актуальність методу Меллера у XXI столітті не викликає сумнівів. Він залишається єдиною методикою, яка систематично поєднує фізичну ефективність, музичну виразність і фізіологічну безпеку. І якщо сучасна освіта продовжить інтегрувати його принципи, то барабанна техніка зможе

розвиватися далі – без шкоди здоров'ю виконавців і завдяки розумінню природи руху.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження, присвяченого розвитку техніки гри на барабанах та аналізу методу Сенфорда Меллера, було досягнуто певних цілей:

По-перше, історичний аналіз показав, що техніка гри на барабанах еволюціонувала від жорстко регламентованої військової системи, орієнтованої на функціональність, до гнучкої, музично виразної та індивідуальної - під впливом джазу та інших сучасних стилів. Ця трансформація супроводжувалася поступовим відходом від механічного повторення до пошуку ефективних, фізіологічно доцільних підходів. Однак до середини XX століття ці пошуки залишалися розрізненими: існуючі методики (Стоуна, Джосі, маршова техніка) пропонували лише часткові рішення і не забезпечували універсальної системи, придатної для всіх стилів, темпів та динамічних діапазонів.

По-друге, проаналізувавши біографію та педагогічну діяльність Сенфорда Меллера, дозволило нам зрозуміти глибинні причини створення його методу. Меллер не був теоретиком у вузькому сенсі - він був практиком, який узагальнив досвід професійних маршових барабанщиків і надав йому наукове обґрунтування. Його педагогічна філософія, заснована на принципі «Less is More», стала відповіддю на гостру потребу в техніці, яка поєднує швидкість, потужність і безпеку для здоров'я виконавця.

По-третє, розкрито суть методу Меллера, яка базується не на м'язовій силі, а на використанні природних фізичних законів: гравітації, інерції та еластичності суглобів. Ключовим елементом є вибивний рух (whip motion), що складається з трьох фаз - підготовки, удару та підйому. Цей механізм дозволяє досягати високої технічної ефективності при мінімальному напруженні, що робить метод універсальним для будь-якого стилю.

По-четверте, було проаналізовано практичне застосування методу в сучасному виконавстві. Дослідження показало, що принципи Меллера

використовуються не лише в класичних джазових підходах (ride cymbal timekeeping), а й у сучасних напрямках - рок, ф'южн, а також у академічному виконавстві. Відомі барабанщики, такі як Дейв Уекл, Томас Ланг, Джорджо Маєр, прямо посилаються на Меллера як на базу своєї технічної майстерності. Це свідчить про актуальність методу, який не втратив значення навіть у XXI столітті. Підсумовуючи, можна стверджувати, що метод Сенфорда Меллера є унікальним явищем у світовій барабанній педагогіці. Він не лише заповнив «білу пляму» у розвитку техніки, а й запропонував систему, яка змінила саме розуміння гри на барабанах: від «боротьби з інструментом» до «співпраці з ним». Його підхід залишається найефективнішим, найнадійнішим і найбезпечнішим серед існуючих методик.

З огляду на це, рекомендується інтегрувати основи методу Меллера в навчальні програми з інструментального виконавства, починаючи з перших курсів навчання. Це дозволить студентам:

уникнути професійних захворювань;

сформувати здорову технічну базу;

отримати інструмент для подальшого розвитку в будь-якому музичному стилі.

Таким чином, результати даного дослідження мають чітке практичне значення для педагогів, студентів-барабанщиків та всіх, хто прагне досягти професійного рівня техніки без шкоди для здоров'я.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. **Пахаренко В. М.** Інструментальне виконавство: історія, теорія, практика. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. 256 с.
2. **Романченко О. І.** Ритмічна майстерність ударних інструментів у сучасному музичному мистецтві. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2018. № 112. С. 88–95.
3. **Чепін Дж.** Розширені техніки сучасного барабанщика. Том 1: Координована незалежність. [Переклад з англ.]. Київ: Музична Україна, 2010. 80 с.
4. **Ashworth C. S.** A New, Useful and Complete System of Drum Beating. Boston: Author, 1812. 48 p.
5. **Chapin J.** Advanced Techniques for the Modern Drummer. Vol. I: Coordinated Independence as Applied to Jazz and Be-Bop. New York: Manhattan Music Publications, 1948. 64 p.
6. **Collier, J. L.** The Making of Jazz: A Comprehensive History. New York: Dell Publishing, 1978. 544 p.
7. **Harrison, M.** Injuries in Percussionists: A Review of Common Pathologies and Prevention Strategies. *Journal of Music Medicine*. 2001. Vol. 12, No. 2. P. 65–72.
8. **Moeller S. A.** The Moeller Book: The Art of Snare Drumming. New York: Leedy & Ludwig, 1950. 80 p.
9. **Stone, G. L.** Stick Control for the Snare Drummer. Boston: George L. Stone Co., 1935. 48 p.
10. **Thompson, H.** The Art of Drumming: A Complete System for the Snare Drummer. New York: M. Baron Co., 1930. 72 p.